

Sak 8/19 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XXX til KHM's styre 12. april 2019

I perioden fra styremøtet 8. februar 2019 til 1. april 2019 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Oppfølging av KS2-rapport og finansiering av udekkede kostnader
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

Den løpende prosjektoppfølgningen av byggeprosjektet er fortsatt stilt noe i bero i påvente avklaring i forhold til startbevilgning og finansiering av byggeprosjektet.

I. Oppfølging av KS2-rapport og finansiering av udekkede kostnader

I lyset av ny politisk plattform utarbeidet på Granavolden 17. januar 2019, der det står: «Regjeringen vil starte arbeidet med bygging av vikingtidsmuseet», og spesielle forhold som belyses i KS2-rapporten, har VTM-prosjektet og KHM-ledelsen spesielt fokus på følgende.

- UiOs rolle i prosjektet
- Avklaringer på de delene av prosjektet som ikke har avklart finansiering
- Kvalitetssikring av fremdriftsplaner

UiOs rolle i prosjektet

De eksterne kvalitetssikrerne (EKS) peker på at UiO i dette prosjektet har en rolle som er mer omfattende enn rollen til brukere i tradisjonelle byggeprosjekter. Prosjektet er avhengig av UiOs medvirkning, både som premissgiver og direkte bidragsyter i sikringsprosjektet. KS2-rapporten peker på at det faglige ansvaret for samlingen tilligger UiO ved KHM og at alle forhold knyttet til samlingens sikkerhet må forankres hos UiO. Alle arbeider som har betydning for samlingens sikkerhet må besluttes av UiO og endelig beslutning om flytting av skipene ligger hos UiO. I tillegg vil UiO være en viktig aktør under selve gjennomføringen av sikring og flytting.

VTM-prosjektet har etablert en arbeidsgruppe som skal legge frem et grunnlag for en felles prosjektplan for alt sikringsarbeid i forbindelse med nytt vikingtidsmuseum. Arbeidsgruppen består av representanter fra UiO/KHM, UiO/EA, Statsbygg og rådgivende ingeniører. Dette arbeid pågår gjennom våren 2019 og vil resultere i en skisse på hvilke oppgaver som skal løses, en overordnet fremdriftsplan og et forslag til en organisering som ivaretar EKS kommentarer om UiO sin rolle i prosjektet.

Avklaring på de delene av prosjektet som ikke har avklart finansiering

VTM-prosjektet og KHM-ledelsen arbeider med spesielt å få avklart følgende behov for finansiering:

- Kostnader ved å sikre, flytte og klargjøre samlingen på VSH (ekskl. flytting av skip og sleder som er en del av investeringen over statsbudsjettet).
- Dekning av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden.
- Finansiering av utstillinger og evt. tilleggsfinansiering av brukerutstyr.

I KS2-rapporten er det presisert at kostnader knyttet til flytting av samlingen ut over skip og sleder er UiOs ansvar. Kostnadene som er estimert til 36,1 mill. kr. er av KD forutsatt dekket av UiO utenfor investeringsprosjektets rammer. Rapporten slår fast at det er en suksessfaktor for vellykket prosjektgjennomføring at UiO finner finansiering for sin medvirkning, og at finansieringen har en robusthet som sikrer at KHMs medvirkning kan skje rettidig og fyllestgjørende. VTM-prosjektet har i samarbeid med UiO/VØS utarbeidet en periodisert kalkyle for finansieringsbehovet.

Det er spesielt viktig for KHM på nåværende tidspunkt å få avklart finansieringen av kostnader ved å sikre, flytte og klargjøre samlingen på VSH, da deler av dette arbeid må utføres i 2019 for å sikre at gjenstandene er flyttet ut av museets fjerde fløy før grunnarbeider på tomten igangsettes. Dette er i følge Statsbyggs fremdriftsplan (vedlegg til KS2-rapporten) beregnet til 1. Mars 2021 (dette er basert på tidligere planer om startbevilgning for prosjektet på ordinært statsbudsjett for 2019). Med antatt startbevilgning på enten revidert statsbudsjett for 2019 eller ordinært budsjett for 2020 vil dette tidspunkt forskyves med opptil et år. Arbeidet med forberedelser og flytting av gjenstander er i VTM-prosjektets planer estimert til 2,5-3 år. Det vil være avgjørende å intensivere arbeidet med å forberede flytting av gjenstander så snart som mulig. KHM-ledelsen er i dialog med UiO-ledelsen vedrørende finansiering av 1,9 mill. kr. som er estimert for 2019 og resterende av de 36,1 mill. kr. periodisert i prosjektperioden.

Vedrørende tapte inntekter på billett- og butikksalg ved lukking av VSH så er UiO-ledelsen informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger opp dette.

Utstillingsutstyr (montere) og AV- og IKT-utstyr er en del av investeringsprosjektets brukerutstyr. Basiskalkylen er gjennom KS2-prosessen redusert med ca. 16 %. VTM-prosjektet vil i detaljeringsprosjektet kunne tilpasse deler av disse leveransene til redusert budsjett, men det blir viktig å

oppretholde høy nok ambisjonsnivå på monterer for å ivareta samlingenes sikkerhet. KHM må ta opp med KD viktigheten av at det ikke gjøres kompromisser i forhold til valg av monterer som påvirker samlingens sikkerhet negativt. Det er knyttet stor usikkerhet til estimatene fra forprosjektet og det blir viktig med tett samarbeid mellom UiO/KHM og Statsbygg i detaljeringsprosjektet for å sikre omfang, kvalitet og pris for dette utstyr som ivaretar samlingen sikkerhet. Det er indikert for UiO sentralt at det som et «worst-case»-scenario vil søkes om tilleggsfinansiering på opptil 16,7 mill. kr for å dekke opp for eventuell reduksjon i brukerutstyrets kalkyle.

Utover monterløsninger er det estimert 51,9 mill. kr. til design og produksjon av basisutstillinger og enklere formidlingsløsninger. Utvikling av basisutstillinger er forutsatt finansiert av UiO. Dette følges opp av KHM-ledelsen.

For å møte det høye ambisjonsnivå som er uttrykt i prosjektets grunnlagsdokumenter og videreført i planleggingsfasen for nye utstillinger vil en betydelig del av utstillingsbudsjettet måtte finansieres av eksterne midler. Anslaget på ønsket finansiering gjennom sponsormidler ligger på 226 mil. Kr. KHMs styreleder har en aktiv rolle i arbeidet mot potensielle sponsorer.

KHMs overordnede anslag for de totale kostnadene for prosjektet per mars 2019:

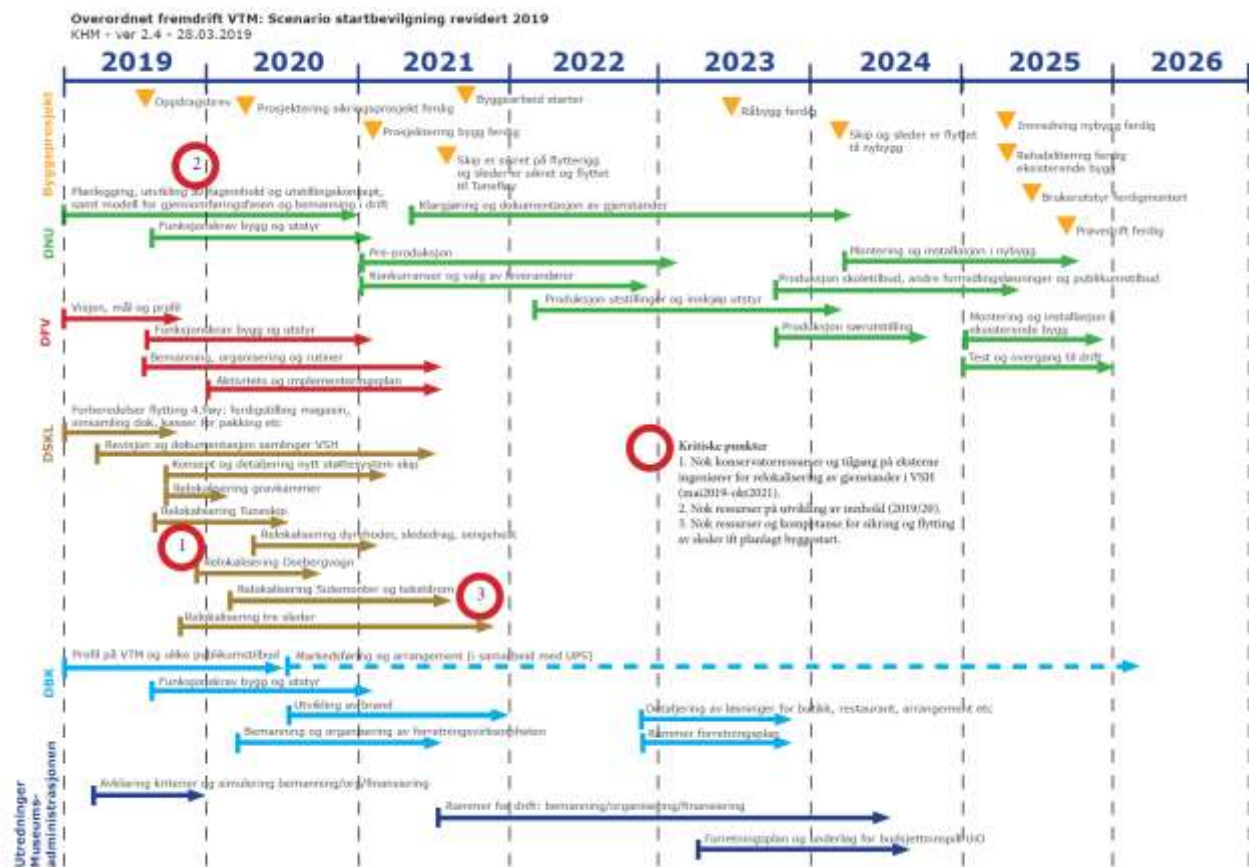
Oversikt totale kostnader for etablering av VTM			
Finanser		Estimert kostnad	Andel av totalbudsjett
Bevilgning over statsbudsjett	Byggeprosjektet og brukerutstyr som ikke er utstillingsrelatert, ca eks mva.	kr 1 500 000 000	66,2 %
Bevilgning over statsbudsjett	Brugerutstyr - Utstillingsutstyr og AV/IKT	kr 123 500 000	5,5 %
UiO-sentralt	Sikring av samlingene og flytting av gjenstander	kr 36 132 000	1,6 %
UiO-sentralt	Basisutstillinger	kr 51 890 000	2,3 %
UiO-sentralt	Ekstra finansiering utstillingsutstyr	kr 16 700 000	0,7 %
Sponsorfinansiering	Besøksopplevelser for verdensledende museum	kr 225 810 000	10,0 %
Egeninnsats KHM Historisk (frem til 2018)	Sikringsarbeid, faglige og administrative leveranser ifbm planleggingen.	kr 93 150 000	4,1 %
Egeninnsats KHM 2019 til åpning	Ledelse og faglige leveranser i utstillingsprosjektet og øvrig egeninnsats knyttet til VTM-prosjektet og delprosjektene.	kr 57 640 000	2,5 %
Statsfinansiert - KD/UiO?	Inntektsbortfall billett- og salgsinntekter ved lukking av VSH	kr 160 000 000	7,1 %
Totalt kostnader VTM eks mva		kr 2 264 822 000	100 %

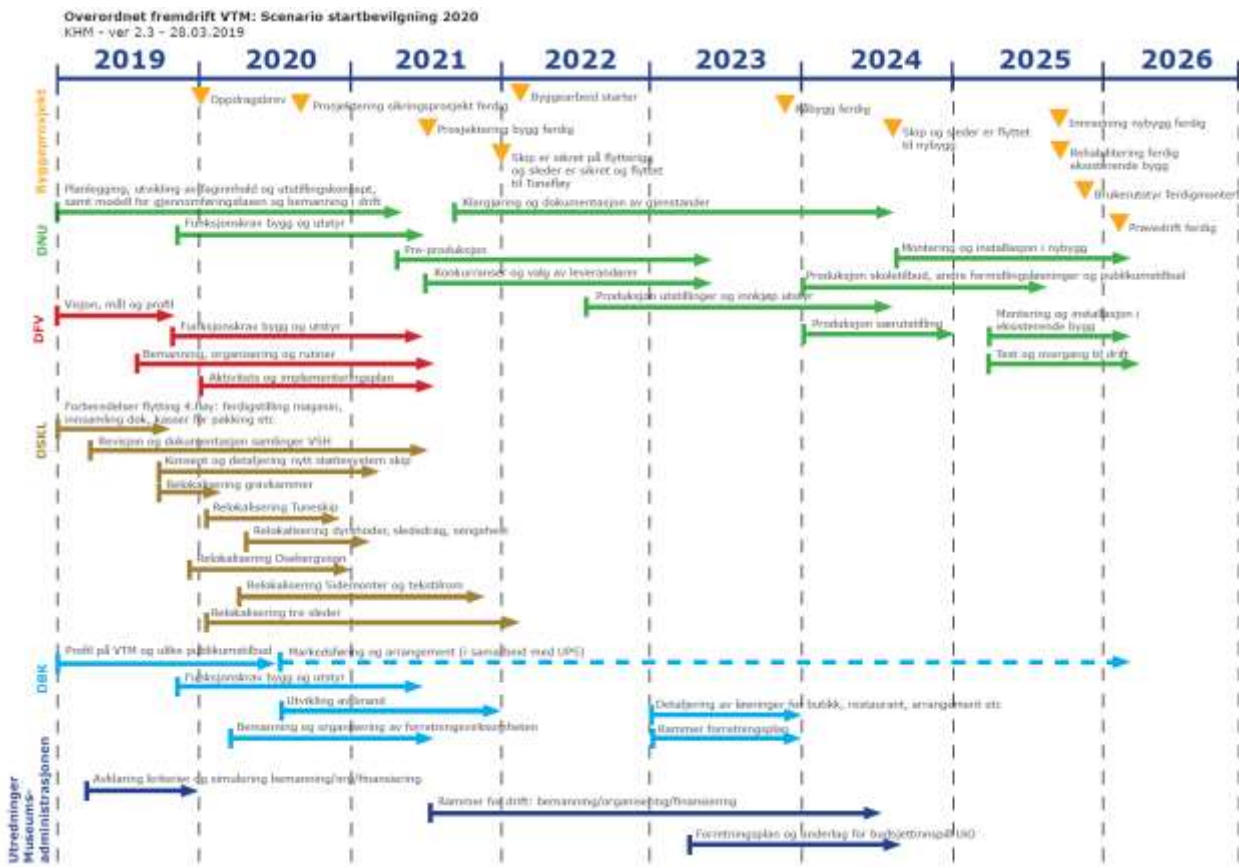
Kvalitetssikring av fremdriftsplaner

Delprosjektlederne i VTM-prosjektet har tilpasset sine overordnede tidsplaner til fremdriftsplanen for byggeprosjektet som er del av KS2-rapporten. Det er lagd skisser på to overordnede scenarier; Startbevilgning på revidert budsjett for 2019 og startbevilgning på ordinært budsjett for 2020. Det er i arbeid med disse scenariene også identifisert noen kritiske punkter i forhold til fremdriften.

1. Sikre VTM-prosjektet nok tilgang på konservatorressurser og tilgang på eksterne ingeniører for relokalisering av gjenstander i VSH.
2. Sikre VTM-prosjektet tilgang på nok ressurser for utvikling av det faglige innholdet til utstillinger.
3. Sikre nok tilgang på ressurser og kompetanse for sikring og flytting av sleder i forhold til planlagt byggestart.

Prosjektet arbeider med planer for å møte de kritiske punktene.

II. Arbeid i KHM's delprosjekter

Internt ved KHM er arbeidet i de fire delprosjektgruppene videreført med mulighet for å tilpasse fremdriften til begge de ovennevnte scenariene på fremdrift.

Det arbeides med en oversikt med status på digital dokumentasjon av KHM's vikingtidssamling og en digital strategi for VTM-prosjektet som ivaretar oppbygging av digitale arkiver og tilgjengeliggjøring av arkiver for formidling, kommunikasjon og markedsføring.

I delprosjekt nye utstillinger er det gjennomført et omfattende arbeid med utvikling av en første versjon av et «Master-synopsis» på innholdet til de nye utstillingene. Dette er gjennomført i nært samarbeid med museets gruppe for vikingtidssforskning (ViS) og det er gjennomført en større workshop med prosjektets internasjonale referansegruppe på faginnhold for å kvalitetssikre dette.

Det er ferdigstilt beskrivelser og visualiseringer av opplevelseskonsepter i introduksjonsområdet. Det arbeides videre med opplevelseskonsepter for laboratorieområdene og avslutningsområdet. Arbeidet med beskrivelser av det faglige innholdet og utvikling av opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike deler vil fortsette gjennom hele 2019.

Det er ferdigstilt to prototyper på digital formidling. Den ene prototypen er et interaktivt bord der besøkere kan undersøke 3D-representasjoner av arkeologiske gjenstander (i prototypen brukes Langeid-sverdet). Denne vil testes med publikum som del av den nye utstillingen VÍKINGR på Historisk museum. Den andre prototypen er en såkalt «augmented reality»-løsning der publikum kan bruke mobile enheter for å oppleve fortellinger med utgangspunkt i en gjenstand (i prototypen brukes dyrehodestolpen Akademikeren og et av fragmentene fra billedteppene fra Oseberggraven). Prototypen vil testes med fokusgrupper på VSH.

Det arbeides også med ferdigstilling av et strategidokumenter for læring i det nye museet og utvikling av et dokument som beskriver designstrategier for utstillingene.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid har ferdigstilt en første beskrivelse av visjon, mål og profil på forskningssenteret.

Delprosjekt sikring, klima og logistikk arbeider blant annet med forberedelse til veiing og skanning av innsiden til Gokstadskipet. Arbeid med fotogrammetri og veiing av Osebergskipet fortsetter som planlagt. Det arbeides videre med planlegging og forberedelser for å kunne starte relokalisering av gjenstander.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil arbeider med utvikling av merkevareplattformen til VTM. Det er ferdigstilt en første versjon med beskrivelser av ønsket posisjon og løfter til markedet. Det arbeides også med registrering og avklaring på bruk av relevante internett-domener.

IV. VTM-prosjektets møter/reiser februar 2019 – mars 2019.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *Styringsgruppen* (KHM's styringsgruppe for VTM-prosjektet), *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene), *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO og KHM for VTM-prosjektet) eller *Sikringsforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO og KHM for de sikringsrelaterte sakene).

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon - koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

GJO, 01.04.19